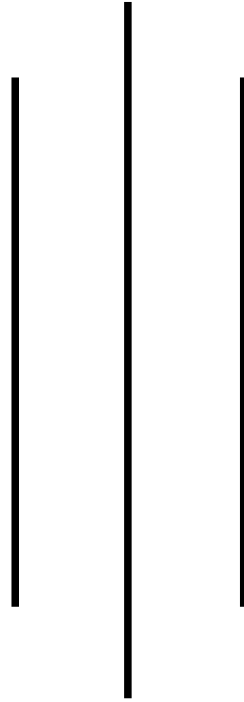

"समृद्ध बुद्धशान्तिको आधार: कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार"

आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

बुद्धशान्ति गाँउपालिका
गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय

बुधबारे, झापा
प्रदेश नं.-१, नेपाल

यस बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको गरिमामय पाँचौँ गाउँसभाका उपाध्यक्ष ज्यू तथा उपस्थित सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

नेपालको संविधानले तीन तहको सरकारको संरचना निर्माण गरेको छ । ती मध्ये जनताको सबैभन्दा नजीकको स्थानीय सरकारको रूपमा बुद्धशान्ति गाउँपालिका रहेको छ । लोकतन्त्र प्राप्तिको सङ्घर्षमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै लोकतन्त्र र स्थायित्वको आन्दोलनमा अगुवाई गर्नु हुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदानको उच्च सम्मानसहित स्मरण गर्न चाहन्छु ।

स्थानीय सरकारको रूपमा यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, संघीय सरकारको आ.व. २०७६/७७ को बजेटका सिद्धान्त र उद्देश्य, दिगो विकासका लक्ष्य, पन्ध्रौँ योजनाको आधारपत्र जस्ता विषयहरुको सैद्धान्तिक र व्यवहारिक पक्षहरुमा जोड दिँदै समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीको मूलभूत मान्यतालाई आत्मसात गरिएको छ ।

आ.व. ०७५/७६ को स्वीकृत बजेट कार्यान्वयनको सिलसिलामा देखिएका कठिनाईहरुलाई सुधार गर्दै लगिनेछ । आ.व. २०७६/७७ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटबाट सार्थक नतिजा प्राप्त गर्न भएको कार्यान्वयनको संयन्त्रलाई सवल, सक्षम, सन्तुलित र दिगो बनाउन आवश्यक छ । यसका लागि यसै आ.व. बाट कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

सिङ्गो विश्व नै एउटा गाउँको रूपमा विकसित हुदैँ गरेको सन्दर्भमा सूचना प्रविधिको महत्व अझ बढेको देखिन्छ । 'सूचना' आधुनिक युगको एक शक्तिशाली औजार हो र प्राप्त गर्नु आम नागरिकको नैसर्गिक अधिकार हो । यसर्थ सूचनाको संकलन, सम्प्रेषण, व्यवस्थापन र सुरक्षामा उचित ध्यान दिन जरूरी छ । यी पक्षहरुलाई केन्द्रमा राखी आ.व. २०७६/७७ लाई **Digital Buddhashanti** वर्षको रूपमा अघि बढाउन नीतिगत, संस्थागत र कार्यक्रमगत व्यवस्था मिलाइने छ ।

आ.व. २०७६/७७ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट निर्माण गर्नका लागि निम्न आधारहरु अवलम्बन गरिएको छ ।

सोच (Vision):

- समृद्ध बुद्धशान्तिको आधार: कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार ।

उद्देश्य (Objectives):

- कृषि र पर्यटन क्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र बजारीकरण गर्ने ।
- उत्पादनशील र मर्यादित रोजगारी अभिवृद्धि, गरिबी निवारण गर्दै जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तनको अनुभूति गराई समृद्धिको जग निर्माण गर्ने ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा तथा व्यवहारिक र जीवनपर्यन्त उपयोगी शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरी स्वस्थ तथा सन्तुलित वातावरणमा सामाजिक न्याय र गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई Digital Buddhashanti लाई सकारात्मक परिवर्तनको अनुभूति गराउने ।
- पूर्वाधारको विकासको निमित्त सम्भाव्यता भएका क्षेत्रहरूको पहिचान, अध्ययन र अनुसन्धान गरी दिगो विकासको निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउने ।

रणनीति

- तीब्र, दिगो र रोजगारमूलक आर्थिक विकास गर्ने,
- उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,
- सुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने,

उपस्थित गाउँसभाका सदस्यहरु,

- यस बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको पाँचौँ गाउँ सभामा सम्बोधन गर्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु ।
- लामो समयसम्म जनप्रतिनिधिविहिन बनेको विगतको स्थानीय निकाय र जनताको लामो सङ्घर्षपछि प्राप्त संविधान बमोजिम बनेको स्थानीय सरकार पहिलो पटक सञ्चालन गर्न पाउँदा हामी सबै हर्षविभोर भएका छौँ । लामो समयसम्म टुटेको जनता र सरकार बीचको सम्बन्धलाई जोड्ने पहिलो प्रयासको अनुभव हामीले गर्न पायौँ । त्यसैले पनि हुन सक्छ हाम्रा अधिकांस गतिविधिहरु सिकाईकै रुपमा रहे । तर पनि जनताको साथ र तपाईं हामी सबैको धैर्यताको सम्मान गर्ने पर्दछ ।
- यो स्थानीय सरकार बुद्धशान्ति गाउँबासीको विश्वास र अपेक्षाको उपलब्धि हो । यो सरकार गाउँपालिकाका जनताको सेवा, सुरक्षा, समृद्धि र सुखका लागि गाउँवासीहरुले बनाएको सरकार हो ।
- लोकतन्त्र प्रतिको पूर्ण प्रतिबद्धता, सुशासन, गाउँवासीहरुप्रति उत्तरदायी प्रशासनिक संरचना, भ्रष्टाचारमुक्त सभ्य र सुसंस्कृत एवं कर्तव्यप्रति दृढ समाज यस सरकारका आदर्श हुनेछन् ।
- बुद्धशान्ति गाउँपालिका भौगोलिक रुपमा विविधता पूर्ण गाउँपालिकाहरु मध्ये एक हो । साथै यो सांस्कृतिक रुपमा पनि विविधतायुक्त छ । समाजको उत्पत्ति र बनोट, सभ्यता र संस्कृतिको विकाससमेत विविधतापूर्ण छ । यी हाम्रा साझा सम्पत्ती हुन् । यस सुन्दर सम्पन्नतालाई हामीले वैमनस्यता, द्वेष र द्वन्दको विषय बन्न र बनाउन दिनु हुँदैन । द्वेष र द्वन्दको विषय बनाउन खोज्ने प्रयासलाई सचेत ढंगले असफल पार्नुपर्छ ।
- यस गाउँपालिकाले गाउँपालिका भित्रको जातीय, भाषिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतालाई आत्मसाथ गरि सामाजिक एवम् सांस्कृतिक समानता र सहिष्णुतामा आधारित सद्भावको बाटोमा गाउँपालिका भित्र एकता मजबुत बनाउने नीति लिएको छ ।
- हामी सामाजिक न्याय र समानताको दृढ पक्षपोषण गर्दछौँ । सबै प्रकारका भेदभाव र अन्यायको अन्त्य, न्यायको प्राप्ति र सबैका लागि समृद्धि हाम्रो नीति हुनेछ । अवसरमा पछि परेका समुदायलाई अगाडी ल्याउन हामी दृढ छौ ।

- समृद्ध गाउँ बनाउने ईच्छा, चाहना, श्रोतको न्युनता र बजेटबिहिन कार्यक्रमलाई तादत्म्यता मिलाउँदै स्थानीय समुदायको समेत सकृय सहभागिता तथा लगानीमा यस गाउँको विकास तथा सामाजिक रुपान्तरणका आधार स्तम्भहरु खडा गरी योजनाबद्ध ढंगबाट प्राथमिकताका आधारमा विकास प्रकृत्यालाई अगाडी बढाउने दूरदृष्टि सहितका तपशिल अनुसारका नीतिहरु अवलम्बन गरिएको छ ।
- कृषि, पर्यटन र कालोपत्रे सडकलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी बजेट विनियोजन हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

आर्थिक विकास सम्बन्धि नीति:

क. कृषि:

- एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम संचालनका लागि संभाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- धानबालीमा गाउँपालिकाको विगतदेखिको पहिचानलाई अक्षुण राख्दै कृषिलाई अर्थतन्त्रको मुल आधार बनाउन कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
- कृषिमा आधुनिकीकरण गर्नका लागि कृषिजन्य मेसिनरी औजार, मल तथा बीउमा विशेष सहूलियत प्रदान गरिनेछ ।
- मल तथा बीउ वितरणका लागि डिपोहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- अर्गानिक कृषि उपजमा गाउँलाई आत्मनिर्भर बनाउन जैविक मल र जैविक विषादी प्रयोगमा प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- कृषि उपज सङ्कलन केन्द्रहरुको निर्माण गरिनेछ । खेतीयोग्य जमीन बाँझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- माटो परीक्षण शिविर तथा जैविक विषादी बनाउनका लागि तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- शित भण्डारण केन्द्र स्थापना गर्न जोड दिइनेछ ।

ख. पशुपालन:

- दुध उत्पादन वृद्धि गर्न नश्ल सुधार कार्यक्रममा जोड दिइनेछ ।

- पशुपालनलाई व्यवसायिक बनाउन गोठ सुधार तथा भकारो सुधार जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- बाख्रापालनलाई व्यवसायिकीकरण गरी मासु उत्पादनमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाईनेछ ।

ग. उद्योग बाणिज्य:

- गाउँपालिकाको आर्थिक विकासमा निजी, सहकारी र सरकारी क्षेत्रलाई सँगसँगै जाने वातावरण श्रृजना गरी लागत सहभागिताका आधारमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित पुर्वाधार विकासका योजनाहरुमा समेत निजी क्षेत्रलाई सहभागी गराउने कार्यक्रमहरु अगाडि बढाईनेछ ।
- लघु उद्यम विकासमा जोड दिईनुका साथै उद्यमीहरुलाई रोजगारीका अवसरहरु श्रृजना गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

घ. पर्यटन:

- यस गाउँपालिकालाई पुर्वी तराईको पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गर्न पर्यटकीय गुरुयोजना तयारी गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आयको श्रोतको रुपमा रहने धारागोला भ्यूटावरलाई सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
- पाँचपोखरी, ठुटेबर, जरेबर, कमेरेपाखा तथा आदर्श नमुना सामुदायिक वन जस्ता पर्यटकीय गन्तव्यहरुको विकासमा विशेष जोड दिईनेछ ।
- सुपारी उत्पादनको पकेट क्षेत्रमा रहेको गाउँपालिकाको विशेषता उजागर गर्न बुधवारे चोकमा सुपारीको प्रतिमा स्थापना गरिनेछ ।
- नीजि क्षेत्रसँग सहकार्य गरी केवुलकार तथा बज्जिजम्पको विस्तृत परियोजना प्रस्ताव तयार गरिनेछ ।
- आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ झोलुङ्गे पुलको डिपिआर निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिएको छ ।
- होमस्टे कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक वजेट व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ड. वित्तीय तथा सहकारी:

- बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रलाई सहज ऋण परिचालनका लागि उपर्युक्त वातावरणको श्रृजना गरिनेछ ।
- अति विपन्न वर्गसम्म ऋणको पहुँच पुऱ्याउन गाउँपालिकाको जमानीमा ऋण प्रवाह गर्ने वातावरण बनाउन नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- सहकारीको माध्यमबाट रोजगारीका अवसरहरु श्रृजना गर्न सहकारी मैत्री नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- राजश्व संकलनबाट गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन करदाताहरुलाई करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कर सप्ताह मनाउनुका साथै उत्कृष्ट करदातालाई सम्मान गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडालाई प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा राजश्व सङ्कलन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

सामाजिक विकास सम्बन्धि नीति:-

क. स्वास्थ्य:

- यस गाउँपालिकाको वडा नं १ मा पच्चीस शैयाको सुविधा सम्पन्न गाउँपालिका स्तरीय अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरुको भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र स्थापित आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरु व्यवस्थित रूपमा संचालन गरी सबै नागरिकमा निशुल्क स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- अत्यन्तै विपन्न परिवारको लागि निशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ साथै सो वर्गका लागि उपचारकोषको स्थापना गरिनेछ ।
- सुनौला हजार दिन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको मातृ मृत्युदरलाई न्यूनीकरण गर्न स्वास्थ्य केन्द्रमा नै सुत्केरी गराउने कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- बढ्दो वातावरणीय प्रदुषण तथा विकसित प्रविधिको नकारात्मक प्रभावका कारण बालबालिकामा देखा पर्ने आँखा सम्बन्धी समस्यालाई न्यूनीकरण गर्न सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको दृष्टि परीक्षण गर्ने कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । साथै आँखा उपचार केन्द्र स्थापनार्थ आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- समाजभित्र लुकेर रहेको क्षयरोग तथा कुष्ठरोग खोज पड्ताल गरी निराकरण गर्न अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- औलोरोग नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रम अगाडि बढाईने छ ।
- बजारमा सञ्चालित मेडिकल तथा औषधी पसलहरूको नियमित अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ ।
- पूर्णखोपयुक्त गाउँपालिका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- एलोपेथिक औषधीको प्रयोगलाई कम गर्दै आयुर्वेदिक औषधीको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा आयुर्वेदिक गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन गरिनेछ ।
- निजी क्षेत्रलाई जडीबुटी खेतीमा प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर तथा जडीबुटी प्रदर्शनी जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- पञ्चकर्म, योगा तथा प्राकृतिक चिकित्सामा जोड दिईनेछ ।

ख. शिक्षा:

- शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई निशुल्क र अनिवार्य गरि सबै बालबालिका विद्यालय भित्र रहेको सुनिश्चित गरि घोषणा गरिने छ ।
- शिक्षामा सबै वर्ग र समुदायका बालबालिकाहरूको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- बालविकास केन्द्रहरूलाई सुरक्षित र स्थायी सिकाई केन्द्रको रूपमा विकास गर्न दिवा खाजाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आवश्यकताका आधारमा बालविकास केन्द्रहरूको स्थापना गरिनेछ ।
- अङ्ग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- व्यवसायमूलक तथा प्राविधिक शिक्षाको सुरुवात गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- भिन्न क्षमता भएका बालबालिकाहरूका लागि विशेष कोष र शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको मनोवल उच्च बनाउन प्रोत्साहन कोषको स्थापना गरि सञ्चालन गरिनेछ ।

- विद्यालय सञ्चालनलाई चुस्त र दुरुस्त बनाउनका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समिति शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- बुद्धशान्ति गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि, शिक्षक, कर्मचारी तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूले आफ्ना छोराछोरी अनिवार्य रूपमा सामुदायिक विद्यालयमा पढाउन आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन जनशक्ति र श्रोतको अधिकतम उपयोग गरिनेछ ।
- हालसम्म छात्रालाई मात्र छात्रवृत्तिको व्यवस्था भएकोमा विपन्न परिवारका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा आकर्षित गर्न छात्रलाई समेत छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- एक वडा एक वाल उद्यान स्थापनाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- उपाध्यक्ष शिक्षा कोष मार्फत अति विपन्न वालवालिकाहरूलाई पोशाक, पुस्तक तथा अन्य आवश्यक सामग्रीहरू उपलब्ध गराउन बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

ग. खानेपानी तथा सरसफाई:

- खानेपानी तथा सरसफाईसँग सम्बन्धित विद्यमान समस्याहरूको समाधानका लागि पुराना खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मत सम्भारमा जोड दिईनेछ ।
- निर्माणाधीन आयोजनाहरूलाई पूर्णता दिईनेछ । साविक बुधवारे गाविस क्षेत्र र शान्तिनगर क्षेत्रमा बृहत खानेपानी आयोजनाका लागि डिपीआर तयार गरिनेछ ।

घ. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण:

- हिंसा पीडित र विपदमा परेका महिलाहरूका लागि आपतकालिन उद्धार कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- व्यवसायिक सीप, तालिम लिएका र वेरोजगार बसेका महिलाहरूका लागि व्यवसायिक सक्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू अगाडि बढाईनेछ ।
- लक्षित समूहको क्षमता विकासका लागि लोकसेवा आयोग तथा शिक्षकसेवा आयोगका तयारी कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- दलित तथा विपन्न वर्गका लागि आवश्यक सीपमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- अपाङ्ग तथा एकल महिलाका लागि सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

पुर्वाधार बिकास:

क. सडक:

- मूल सडकहरुलाई कालोपत्रे गर्ने र शाखा सडकहरुको स्तरोन्नति गर्न उच्च प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- बुद्धशान्ति रिडरोडलाई गाउँपालिकाको गौरवको योजनाको रुपमा लिईनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरीय सडक गुरुयोजना (MTMP) लाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै सडकहरुको डिपिआर गरिनेछ । सडकले भेटाएका जग्गाको लगत कट्टा गर्न आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाईनेछ ।
- नयाँ ट्रयाक खोल्ने भन्दा बनिसकेका सडकहरुको स्तरोन्नतिमा जोड दिईनेछ ।
- सडकमा पर्ने पुल, ह्युम पाइप तथा कलभर्ट निर्माणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

ख. उर्जा:

- सबै जनताको घरमा विद्युतको पहुँच पुऱ्याउन विद्युत विस्तार अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- सडक सौर्य बत्ती जडान कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

ग. सूचना तथा प्रविधि:

- Digital Buddhashanti को अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- सबै वडा कार्यालयहरुमा Optical Fiber मार्फत इन्टरनेट सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका तथ्याङ्कहरु संचित गर्न NITC को सहयोगमा आफ्नै Cloud Service तथा Server Space व्यवस्थापन गर्न पहल गरिनेछ ।

- E-Governance प्राथमिकतामा राखी विभिन्न आधुनिक सफ्टवेर प्रणाली मार्फत Paperless गाउँपालिकाको अवधारणालाई अघि बढाइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सबै जनतामा सञ्चारको पहुँच स्थापित गर्न वडा नं १, ४, ५, ६ र ७ टेलिफोन टावर निर्माण गर्न आवश्यक प्रकृया अगाडी बढाइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निश्चित स्थान तोक्यो सो स्थानलाई Free WiFi Zone घोषणा गरिनेछ ।
- सेवाग्राहीहरूलाई अधिकतम सूचना प्रवाह गर्न LED सहितको Digital Display स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूमा CCTV थप गरिनेछ ।
- विद्यार्थीसँग प्रविधि कार्यक्रम अन्तर्गत SEE दिएका विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी प्रविधि सम्बन्धि तालिम दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको आफ्नै मोबाइल एम संचालनमा ल्याइनेछ ।

घ. सिँचाई:

- खेतीयोग्य जमीनमा सिँचाई सुविधा उपलब्ध गराउन जनताको लागत सहभागितामा ठूला डिप बोरिङ सञ्चालन गरिनेछ । जसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

ङ. भवन तथा सहरी विकास:

- Project Bank स्थापना गरी प्राप्त आयोजनाहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरी संघ तथा प्रदेशमा पठाउने व्यवस्था गरिनेछ । साथै आवश्यकता अनुसार DPR निर्माण तथा संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय झापा तथा यस गाउँपालिकाको साझेदारीमा वडा कार्यालयका भवनहरू निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भवन तथा अस्पतालका लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सम्पूर्ण जग्गाको पुन नक्साडकनका लागि प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका अव्यवस्थित बसोबास तथा सुकुम्बासी समस्या समाधान गरी जग्गा धनीहरूलाई धनीपूजा उपलब्ध गराउन माथिल्लो निकायमा पहल गरिनेछ ।

- शिविर क्षेत्रको जग्गामा रहेको समस्या समाधान गरी सो जग्गालाई घेरावारा गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सम्पत्तिको पहिचान गरी त्यस्तो सम्पत्तिको दुरुपयोग तथा अतिक्रमणलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यकताका आधारमा अस्थाई प्रहरी चौकीको स्थापना गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:

क. जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण:

- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण गर्न बायो ईन्जिनियरिङ प्रविधिबाट नदी, खोला किनार संरक्षण गर्न तारजालीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नदी उकास क्षेत्रमा वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ जसका लागि जनताको तटबन्धन कार्यक्रमसँग सहकार्य गरिनेछ ।

ख. जलाधार संरक्षण:

- चिलिमगढी सिमसार क्षेत्रमा तटबन्ध निर्माण गरिनेछ ।
- सामुदायिक वनसँगको सहकार्यमा वनक्षेत्रभित्र साना तथा ठुला पोखरी निर्माण गरिनेछ ।

ग. वन तथा भुसंरक्षण:

- निजी वन विकासलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका परिसरमा उद्यान निर्माण गरिनेछ ।
- विद्यालय क्षेत्र वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

घ. फोहोरमैला व्यवस्थापन:

- बुद्धशान्ति गाउँपालिकालाई सफा र हराभरा बनाउन बनाउन यहाँको फोहोरलाई सही ठाउँमा व्यवस्थित गरिनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन लागि आवश्यक जग्गाको खोजी गरी ल्याण्ड फिल्डसाईट निर्माणको कामलाई अगाडि बढाईनेछ ।
- घरेलु फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न घरमा नै जैविक र अजैविक फोहोरको व्यवस्थापन गर्न प्रोत्साहित गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू अगाडि बढाईने छ ।

- बजार चोक र विद्यालयहरुमा डस्टबिनको व्यवस्था गरिनेछ ।

ड. विपद व्यवस्थापन:

- वन डढेलो तथा हात्ती तथा बाँदर आतंक न्यूनीकरण तथा चोरी निकासी रोकथाम गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- वन तथा वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि सहयोग कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएर बग्ने नदीहरुबाट हुने कटान नियन्त्रण गर्न तटबन्धन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- प्राकृतिक विपद र त्यसपछिको पुनर्स्थापनाका लागि विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- अध्यक्ष विपद तथा राहत कोषका लागि बजेट विनियोजन गरी पीडितहरुको तत्काल राहत तथा उद्धारका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

संस्थागत क्षमता विकास र सेवा प्रवाह:

- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधीहरुको क्षमता विकासका लागि आवश्यक सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धी तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुका लागि विद्युतीय शुसासन अन्तर्गत सफ्टवेयर, हार्डवेयर तथा सूचना प्रविधि सम्बन्धित तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन डिजिटल नागरिक वडापत्रको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई जनताप्रति उत्तरदायी बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण तथा जनतासँग प्रतिनिधि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पुराना प्रशासनिक कागजातहरुलाई डिजिटलाईजेसन गरिनेछ । पुराना अभिलेखहरु सङ्कलन गरि अभिलेखालय स्थापना गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटनादर्ता कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन कर्मचारीको क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ ।
- वडा कार्यालयहरुलाई प्रविधिमैत्री बनाईने छ ।

- वडा कार्यालयहरुको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिँदै सोही बमोजिमका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्ताको पुरानो अभिलेखलाई पुनः अभिलेखीकरण गरिनेछ ।
- गापाको सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाउन गापा क्षेत्रभित्रका जनशक्तिलाई खुला प्रतिस्पर्धामार्फत स्वयम् सेवकको रूपमा नियुक्त गरी निजहरुको दक्षता अभिवृद्धिमा समेत जोड दिइनेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन:

- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षणको कामलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- योजना तथा कार्यक्रमको भुक्तानी लिनु अघि सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाईलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
- किराना, खाद्यान्न तथा औषधीजन्य लगायतका सम्पूर्ण व्यवसायको अनुगमन तथा नियमनलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- विना दर्ता तथा अवैधानिक रूपमा सञ्चालित व्यवसायलाई कानुनी दायरामा ल्याईनेछ ।

यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दा उच्चदरको आर्थिक बृद्धि हासिल गर्ने, सन्तुलित र सुदृढ अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने, स्वस्थ र सक्षम जनशक्ति विकास गर्ने, रोजगारी श्रृजना गर्ने, विकासलाई समावेशी र सामाजिक न्यायमा आधारित बनाउने, सुशासन कायम गर्ने, नतीजा हासिल गर्ने तथा समृद्ध गाउँपालिका निर्माणका लागि दीर्घकालीन उद्देश्य प्राप्त गर्ने अठोटलाई केन्द्रमा राखिएको छ । ठूला योजना तथा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ भने साना कार्यक्रमहरुलाई क्रमशः कटौति गर्दै लैजाने नीति लिईनेछ ।

यो नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट समृद्धिको गन्तव्यमा पुग्न विशिष्ट क्षमताको विकास हुनेछ । लोकतान्त्रिक शासन पद्धति सामाजिक न्याय र समन्यायिक आर्थिक विकासबाट शान्ति, विकास र अग्रगमनलाई एक अर्काका परिपूरकका रूपमा अगाडि बढाउन मद्यत पुग्नेछ । सामाजिक विभेदको अन्त्य नागरिक सवलीकरण तथा ज्ञान र सीपमा आधारित उत्पादन प्रणालीको विकासले गाउँपालिकालाई समृद्धिको बाटोमा लैजान मद्दत गर्ने कुरामा म विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक, सामाजिक विकासमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट भूमिका खेल्नु हुने कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू वडा सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू साथै समग्र गाउँपालिकावासीमा विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

रमेश कुमार भुजेल
अध्यक्ष